

Relaistechiek onterecht een ondergeschoven kindje

Volop mogelijkheden tot energiebesparing met relais

• door Michel ten Hoove

Energiebesparen door het toepassen van relaistechiek is in Nederland minder vanzelfsprekend dan in Zuid-Europa. Onbegrijpelijk, volgens Martin Eijsink van het bedrijf Finder. Relais vergen immers aanzienlijk minder dure investeringen dan bijvoorbeeld domotica.

In Zuid-Europa worden beproefde technieken als trappenhuisautomaten overal toegepast, terwijl dit in Nederland nog maar summier gebeurt. Volgens Eijsink is dit vooral te wijten aan het feit dat Nederland een traditionele manier van bouwen kent: “In Nederland zijn we een stuk behoudender. Hier is het toch vooral wat de boer niet kent, dat eet hij niet.” Met als gevolg dat relais minder worden toegepast dan mogelijk is.

Overgeslagen

Eijsink is van mening dat Nederland eigenlijk een stap overgeslagen heeft door direct van de bekende standaardinstallaties over te gaan naar domotica, terwijl dat voor sommige klanten te hoog gegrepen is. “Domotica is toch weer

elektronica. Gaat er iets stuk, dan zit er niets anders op dan te wachten op de installateur. Je hebt zelf immers geen idee hoe te programmeren of te overrulen.” Terwijl een relais werkt op een simpele handbediening. Eijsink: “Je drukt één keer op een knop en alles doet het weer.” Relaistechiek is volgens hem dan ook eigenlijk de ontbrekende schakel tussen de in Nederland gebruikte standaard en domotica.

Toch is een kentering zichtbaar. Bij grote gebouwen waar de gebouwenautomatisering toeneemt, wordt volgens Eijsink steeds vaker alles geschakeld door domotica of relais. Het pleit is daarmee nog lang niet beslecht, als het aan Eijsink ligt. Ook in gewone huishoudens is een behoorlijke winst te behalen als het om energiebesparing gaat. Veel apparatuur staat onnodig op standby en gebruikt daar-

door toch energie, “terwijl we allemaal energie willen besparen.” De oplossing is kinderlijk eenvoudig. “Door een pulsrelais toe te passen die de verlichting aanstuurt en de spanning van contactdozen haalt, kun je simpelweg bij alle apparaten in één keer de standby-stand uitzetten”, legt Eijsink uit.

Kaartlezer

Dat apparaten op standby stroom verbruiken, is algemeen bekend. Los daarvan benadrukt Eijsink dat er nog een reden is om de spanning volledig van de apparatuur af te halen. Alle adapters van de gezamenlijke apparatuur in een gemiddeld huishouden produceren enorm veel warmte. Elektriciteit waar niets mee gebeurt. Gevolg is dat de netvervuiling enorm toeneemt. Met alle gevolgen van dien. Om zijn woorden kracht bij te zetten, laat Eijsink een display zien met een kaartlezer en een lamp. Een toepassing die Finder gaat leveren aan een hotel op de Antillen. Steekt een hotelgast de kaart waarmee hij toegang krijgt tot zijn kamer in de kaartlezer, dan kan de verlichting ingeschakeld worden en begint de airconditioning op volle kracht te draaien. Neemt de gast de kaart mee bij het verlaten van de kamer, dan schakelt de verlichting uit en gaat de airconditioning op een door het hotel ingestelde, lagere waarde draaien. Eijsink: “Ik durf te beweren dat ze op de Antillen al veel verder zijn met het besparen van energie dan we in

Blindstroom

Ook over de nadruk die meer en meer gelegd wordt op het gebruik van spaar- en LED-lampen is Eijsink kritisch. Spaarlampen leveren slechts een ogenschijnlijke besparing op: “De besparing vindt plaats bij het meetbare energievermogen, terwijl het blindvermogen evengoed aanwezig blijft. Dat registreert de meter alleen niet.” Dit betekent volgens Eijsink dat de elektriciteitscentrale op volle toeren moet blijven draaien, terwijl de meter in de meterkast het verbruik van blindstroom niet meet.

Eijsink is ervan overtuigd dat ook in Nederland in toenemende mate de voordelen van relai-techniek worden ingezien. Niet alleen omdat het prijstechnisch interessant is, maar ook omdat steeds meer mensen de noodzaak gaan

‘In Nederland geldt toch vooral: wat de boer niet kent, dat eet hij niet.’

Nederland zijn.” Volgens Eijsink komt dat doordat men daar veel afhankelijker is van energieopwekking op de eilanden zelf: “Dat kost veel geld en dan wil je er wel over nadenken.” Met de hoge olieprijs nog in gedachten ziet hij dat men ook in Nederland gaat nadenken over welke creativiteit er nog is om bepaalde processen goedkoper te maken.

Oudere schoolgebouwen

Over de rol die de overheid speelt, is Eijsink niet bepaald positief: “De subsidiepot is nog niet eens een druppel op een gloeiende plaat. Tegen de tijd dat mensen die bereid zijn te investeren, subsidie aanvragen, is het geld alweer op.” Daar komt nog eens bij dat niet iedereen voor subsidie in aanmerking komt. Zo worden scholen tot de overheidsinstellingen gerekend en komen ze niet in aanmerking voor subsidie van het Rijk.

Een gemiste kans volgens Eijsink, die vanuit een schoolbestuur weet hoeveel energie er met name bij oudere schoolgebouwen verloren gaat. “Niemand voelt zich verantwoordelijk, waardoor onnodig vaak de verlichting blijft branden”, vertelt hij. Ook zorgen kapotte ventilatiekanalen ervoor dat de temperatuur niet goed regelbaar is. Eijsink: “Maar vraag je een gemeente als eigenaar van een schoolgebouw om dubbel glas te plaatsen, dan wordt dat geweigerd. Ondertussen betalen sommige scholen wel energierekeningen olopend tot zestigduizend euro.” Wat hem betreft zou de rijksoverheid gewoon subsidie beschikbaar moeten stellen of gemeenten moeten verplichten haar gebouwen aan een bepaald energielabel te laten voldoen.

inzien van energiebesparing. “Heel veel mensen beseffen dat nu de tijd is gekomen om aan energiebesparing te doen.”

www.finder.nl

